

POWIĄZAĆ (33) *vb pf*

o prawdopodobnie jasne (*tak w po-*); a jasne.

inf powiązać (2). ◇ *fut 2 pl* powiążecie (1). ◇ *3 pl* powiążą (1). ◇ *praet 3 sg m* powiązał (6). *f* powiązała (1). *n* powiązało (1). ◇ *3 pl m pers* powiązali (8). ◇ *imp 2 pl* powięźcie (1). ◇ *con 2 sg m* byś powiązał (1). ◇ *3 pl m pers* by powiązali (1). ◇ *impers praet* powiążano (1). ◇ *con* by powiążano (1). ◇ *part praet act* powiążawszy (8); -awszy (7), -awszy (1) *BielSpr*.

Sł stp, Cn brak, Linde bez cytatu.

Związać, przywiązać, zawiązać wielu, wiele [w tym: kogo, co (32)] (33) :

a. Skrępować; vincire PolAnt, Vulg; alligare PolAnt (28) : *BibRadz Act* 9/2; Rozkazał tedy Heliafz áby proroki bálwánfkie powiązano/ á potopiono w potoku Cizon *BielKron* 85; Powiedzyał iż to chcą prośić pokoiá/ ále iákożkolwiek/ álbo pokoiá álbo niepokoia żądác idá/ powięźcie ie. *BielKron* 85v; wytám bądźćie pogotowiu iż mię weźmiećie/ á ty pánnny ktore fémną będą powiążećie/ á Książęćiu Przemysłáwowi doniećiećie *BielKron* 319v, 359v, 388, 420, 448; *RejPos* 283; Gdy też widzą ná picowanne náłze wyiechác wypuźczá dobytka fto álbo dwie/ zá ktoremi fie ćicho fkrádáia/ á pothym wybieżá/ ofkoczá náłze y zabijá álbo powiążá. *BielSpr* 66v, 46v; Ták tym sławnym zwycięstwem ozdobić Polaki/ Y Litwę Bog íam raczył/ iż zbili Krzyżaki/ Zbili y Xiążetá ich y obozy twárde Pobráli/ y Hetmány powiązáli hárdę. *StryjKron* 532, 442, 492 [2 r.], 772; Iuści nas tilko Pan Bog ítzeł zec nas niepowiazali *PaprUp* H4v; Izali nie ten íeft ktory burzył w Ieruzálem te/ ktorzy wzywáli tego imienia: y tu był ná to przyzedł/ áby ie powiązawfzy wiodł do Arcykáplánów? *WujNT Act* 9/21, *Act* 22/5.

powiązać u czego [= przywiązać skrępowanych] (1): Obaczyła Lithwá pogoniá zá sobá/ weszli z plonem w gęfthy lás/ á tám powiązawfzy więźnie v drzewá takież dobytki/ ípráwiwfzy fie wyfzli z lálá *BielKron* 365.

powiązać czym (2): Závárło fie było Niemcow wiele w kościele s. Gerartá pod Budzyniem/ pobráli ie Turcy y powiązáli wiciámi. *BielKron* 313. *Cf* »powiązać pęty«.

W porównaniu (1): *KmitaSpit* B2v *cf* »w kupie powiązać«.

W połączeniach szeregowych (2): [*Półowcy*] vderzyli ná nie w nocy bez wieści/ ták iż od máła do wiela im pobráli/ pobili/ pošiekli/ powiązáli/ że ledwo íam Krol do lálá w gory vćiekł *BielKron* 301v; ktorých [*Niemców*] ípracowaných gonienim gdy w záfadkę przyfzli [*Witołd*] ínádnie do iednego pobił/ pošiekł/ á drugich powiązał/ y do Litwy odefłá. *StryjKron* 492.

Zwroty: »w kupie powiązać« (1): Bo im zárázem kneble w gębę powtykano/ Y iáko capy krępe w kupie powiązano. *KmitaSpit* B2v.

»powiązać pęty« (1): Aby powiązáli krole ich pęty [*Ad alligandum reges eorum in compedibus*]/ á słáchtę ich lánčuchámi żeláznymi. *BudBib Ps* 149/8.

Przen (3) : Chcąc tedy ludzie tym mocniey powiążác/ ze trzech fałżow [*Luter*] iedną nieprawdę fkręćił/ áby mu íię z żadney miáry żaden wyfliznac nie mogł. *ReszPrz* 38; Ieśli tedy iednegoż Bogá y iednáko chwalemy: po nowey Konfederácyey nic/ dobrze nas ítára ná krzćie świętym powiązáłá. *PowodPr* 39.

W przeciwstawieniu: »rozwiązać ... powiązać« (1): O Boże [...] rącz przyiąć prośby nálze/ áby zmiłowánie twoiey łáfkáwości/ te wśzytkie rozwiązáło/ ktore łpętánie wyłtępkow rozlicźnych powięzáło. *LatHar* 181.

[Zwrot: »[komu] ręce powięzać« = *uniemożliwić działanie*: Ale boie się by teraz gromada wkrolewłtwie nie przemogłá/ iż iey było ciężko dáwác/ rułzać się na woynę/ więc krolom ręce powięzáła [!] *RotRozm* F4v.]

b. [Związać w snopy: Powinni [...] jęczmienia pewną wymiarę posiec i powięzać *LustrPom* 141.]

c. *Przywiązać* (3) :

Przen [czym do czego] (1) : Temi łańcuchy y związkámi Chryftus Bog y Pan nálz do zgody y iedności nas powięzáł. *SkarKazSej* 672b.

α. *Przywiązać jedno do drugiego* (2) : przeprawá thych [*Tatarów*] przes Rzekę bárzo prędká/ ieden Koń zá drugim idzie powięzáwłzy ie *BielSpr* 67v.

powięzać z czym (żywotne) za co (1): Wyłzedł tedy/ y iáł trzy łtá Liłzek/ y powięzáł [*iunxit*] ie (iednę zdrugá) zá ogony *Leop ludic* 15/4.

d. *Zawięzać* (1) : cołz dáley będźiefz czynił nieboraku, Iedno żebyś tłomoki zbierał, á powięzáł. *CiekPotr* 56.

e. *Zwrot*: »powięzać na gałęzi łyki [= *łykami*]« = *powiesić* (1) : lecz ty rołkofzniki/ Mogłby wśzytki powięzáć ná gáłęzi łyki. *RejWiz* 31v.

Synonimy: *pospętać*, *skrępować*, *spętać*, *spiąć*; **e.** *powiesić*.

Formacje współrdzenne cf **WIĄZAĆ**.

Cf **POWIĄZANIE**, **POWIĄZANY**